

СЕКЦІЯ 7. Фізична культура, спорт, здоров'язбереження та реабілітація

Переверзева Світлана Василівна

*старший викладач кафедри фізичної культури та методики її викладання,
Криворізький державний педагогічний університет, м Кривий Ріг, Україна*

Батюк Алім Миколайович

*кандидат соціологічних наук, доцент
завідувач кафедри фізичної культури та методики її викладання
Криворізький державний педагогічний університет, м Кривий Ріг, Україна*

Маркелова Вероніка Сергіївна

*студентка спеціальності А 4.11, «Середня освіта (Фізична культура)»
Криворізький державний педагогічний університет, м Кривий Ріг, Україна*

РОЛЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ МАЙБУТНЬОГО: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасне суспільство перебуває на етапі стрімкої трансформації, зумовленої четвертою промисловою революцією (Industry 4.0), активним впровадженням штучного інтелекту та глобальними соціально-економічними змінами. У цих умовах класична модель вищої освіти, орієнтована на передачу статичних знань, втрачає свою ефективність. Ця проблематика знаходить своє відображення та детальний аналіз у наукових добірках В. Кременя, В. Лугового, С. Калашнікової та О. Спіріна [3; 4; 5; 10].

Дослідники наголошують на необхідності модернізації освітнього простору України відповідно до європейських стандартів, де головним завданням університетів стає формування «фахівців майбутнього». Йдеться про підготовку професіоналів нового типу, які володіють масштабним арсеналом як твердих (Hard Skills), так і гнучких (Soft Skills) навичок. Сучасний випускник має демонструвати високий рівень адаптивності, володіти крос-функціональними компетентностями та широким спектром професійних здібностей для успішної самореалізації в умовах нестабільного й висококонкурентного ринку праці.

Процес трансформації вищої школи та переорієнтації на підготовку фахівців нового типу супроводжується низкою системних бар'єрів та кризових явищ. Аналіз сучасної освітньої практики дозволяє виокремити ключові виклики, які потребують негайного вирішення з боку академічної спільноти.

Основні виклики для вищої освіти:

Динамічність ринку праці: темпи оновлення знань випереджають тривалість освітнього циклу. Проблему розриву між теорією та практичними вимогами роботодавців детально аналізують М. Згуровський та Л. Гриневич [1; 2].

Технологічний тиск та ІІІ: інтеграція штучного інтелекту в освітній процес вимагає від університетів формування не лише цифрової грамотності, а й критичного мислення для протидії плагіату. Цей аспект висвітлено у працях зарубіжних дослідників, зокрема Е. Пандья (А. Pandya) [12], який вивчає вплив інституцій вищої освіти на впевненість студентів у роботі з технологіями майбутнього.

Криза традиційних освітніх форматів: академічні лекції програють у конкуренції гнучким онлайн-платформам та мікрокваліфікаціям (micro-credentials).

Попри масштабність наявних викликів, сучасні трансформаційні процеси відкривають перед вищою школою унікальні можливості для якісного оновлення та переходу на новий етап розвитку. Вітчизняний та світовий досвід дозволяють визначити стратегічні орієнтири, за якими має здійснюватися модернізація університетського середовища:

Перспективи трансформації вищої освіти:

Приоритет Soft Skills: фокус навчання зміщується з накопичення сухих фактів (Hard Skills) на розвиток критичного мислення, креативності та емоційного інтелекту. Питання розвитку міждисциплінарних компетентностей та гнучких навичок досліджують О. Пометун та Н. Ничкало [6; 7].

Концепція Lifelong Learning (навчання впродовж життя): університети мають перетворитися на хаби постійної перекваліфікації дорослих. Важливість безперервної освіти для стійкого відновлення суспільства підкреслюють у своїх роботах І. Прокопенко та С. Сисоєва [8; 9].

Дуальна освіта та інтеграція з бізнесом: посилення синергії між університетами та реальним сектором економіки (концепція «Університету

4.0»), що досліджується у працях А. Аженова (А. Azhenov) [11] в контексті готовності робочої сили до викликів майбутнього.

Таким чином, вища освіта майбутнього – це не просто статична інституція, а динамічна екосистема формування гнучкої, адаптивної особистості. Перспективи розвитку вищої школи полягають у гармонійному поєднанні новітньої цифровізації із фундаментальними принципами людиноцентризму, де цифрові інструменти та штучний інтелект слугують розвитку унікального людського потенціалу. Лише через глибоку модернізацію та синергію науки, бізнесу й інноваційних педагогічних підходів університети зможуть вийти на новий рівень. Це дозволить готувати не просто вузькопрофільних спеціалістів, а лідерів майбутнього – крос-функціональних фахівців із масштабним арсеналом професійних можливостей, здатних ефективно відповідати на глобальні виклики та трансформувати сучасне суспільство.

Список використаних джерел

1. Гриневич Л. М. Розвиток вітчизняної системи вищої освіти в контексті сучасних соціально-економічних викликів. *Педагогічні науки*. 2021. № 95. С. 12–19.
2. Згуровський М. З. Цифрова трансформація вищої освіти та вимоги інноваційного ринку праці. *Вища освіта України*. 2022. № 3. С. 5–11.
3. Калашнікова С. А. Модернізація вищої освіти в Україні: європейський вектор та національні пріоритети. *Освітня аналітика України*. 2020. № 2. С. 45–56.
4. Кремень В. Г., Ніколаєнко С. М., Степко М. Ф. *Вища освіта в Україні* : навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя. Київ : Знання, 2005. 327 с.
5. Луговий В. І. Системна модернізація педагогічної і науково-педагогічної освіти – необхідна умова забезпечення освітньої якості. *Вища освіта України*. 2009. № 4. С. 20–26.

6. Ничкало Н. Г. Професійна освіта в умовах глобальних трансформацій: компетентнісний підхід. *Професійна педагогіка*. 2019. Вип. 18. С. 8–15.
7. Пометун О. І. Формування міждисциплінарних компетентностей та soft skills у сучасній вищій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Т. 2, № 34. С. 102–107.
8. Прокопенко І. Ф. Концепція Lifelong Learning як чинник сталого розвитку суспільства. *Новий колегіум*. 2020. № 4. С. 22–29.
9. Сисоєва С. О. Неперервна освіта впродовж життя: світові тренди та українські реалії. *Освітологічний дискурс*. 2022. № 1 (36). С. 14–31.
10. Спірін О. М. Цифрова трансформація освітнього простору та розвиток інформаційно-дослідницької компетентності студентів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 76, № 2. С. 1–14.
11. Azhenov A. Preparing the future workforce for 2030: the role of higher education institutions in raising awareness, confidence, and readiness of students. *Frontiers in Education*. 2023. Vol. 8. Art.
12. Pandya A. Global trends in higher education digital transformation: managing the technology shift. *International Journal of Educational Technology*. 2024. Vol. 19, No. 2. P. 115–128.